

Motion till riksdagen

1987/88:Jo867

av Gunnel Jonäng (c)

om åtgärder mot freonutsläpp

Användningen av freoner är ett allvarligt hot mot vår miljö på grund av dess inverkan på ozonskiktet runt vår jord.

Läget är nu utomordentligt oroande. Det har uppstått hål i ozonskiktet över nord- och sydpolen. Över Skandinavien har ozonskiktet uttunnats. Ozonlagret i sydpolsområdena har minskat med 40 % under mindre än en månads tid. Totalt har jordens ozonlager minskat 3–4 % årligen sedan början av 1970-talet.

I Sverige förekommer stora läckage av freon på många platser, och utsläppen ökar.

Freon används i ökad utsträckning i skumplast, kylanläggningar, värmepumpar och luftkonditioneringsaggregat och som drivmedel i sprayförpackningar.

Freonutsläppen måste minskas betydligt. De är för stora i dag. Dessutom bryts freoner inte ned utan finns kvar i luften för decennier framöver. Det innebär att det behövs lång tid för att åstadkomma förändringar. Det kan också uppstå klimatförändringar i atmosfären, man kan få en drivhuseffekt. Om ozonskiktet tunnas ut får det som följd en ökad ultraviolett strålning, vilket medför större risk för hudcancer, reducerat immunförsvar, ögoncancer hos boskap, sämre skördar av vissa grödor och inverkan på organismer i de marina ekosystemen.

I USA räknar man med en fördubbling av antalet hudcancerfall i USA fram till år 2075 om ozonlagret ytterligare tunnas ut.

Det krävs kraftfulla och snabba nationella, nordiska och internationella åtgärder för att komma till rätta med detta allvarliga problem.

Vid riksmötet 1981/82 tog jag upp frågan om freonets inverkan på ozonskiktet.

Sverige var mycket aktivt i frågan när centerpartiet var i regeringsställning. Förbud mot sprayflaskor med freon infördes, ett nordiskt samarbete inleddes och vi tog initiativ i FN:s miljöstyrelse.

Forskningen kring freonets inverkan på ozonlagret måste fortsätta.

Det är viktigt även med ett nordiskt forskningssamarbete. Norge har bedrivit ozonforskning sedan 1934 och får ännu bättre förutsättningar genom att man kan ta ner signaler från NOAA-satelliten (National Oceanic and Atmosphere Administration) i Tromsö. Den ger ozonvärden och temperatur från samma områden som nu mäts från marken.

Det är viktigt med fortsatt forskning hur man skall undvika freon och få fram alternativ och även med forskning om arbetsmiljön för kylmontörer som arbetar med kylskåp och andas in freon.

Flera företag har börjat att på frivillig väg gå över till alternativa ämnen. Det är viktigt att insamlingar ordnas av gamla frys- och kylskåp för att förhindra freonutsläpp vid skrotning.

Mot. 1987/88
Jo867

Internationella överenskommelser är nödvändiga. Kraftfulla åtgärder behövs.

Användningen av freon bör i stort vara avvecklad inom fem år.

Hemställan

Med hänvisning till ovanstående hemställs

att riksdagen hos regeringen begär åtgärder mot freonutsläpp samt fortsatt forskning enligt motionens intentioner.

Stockholm den 23 januari 1988

Gunnel Jonäng (c)